

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 14 september 2026
Betreft Stand van zaken klimaatopgave landbouw en landgebruik

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u, mede namens de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) een reactie op het verzoek van de commissie voor LVVN om een stand van zakenbrief aan de Kamer inzake de klimaatopgave voor de sectoren landbouw en landgebruik, waarin wordt gevraagd in te gaan op enkele specifieke gestelde vragen. Deze informatie is opgenomen in bijlage 1.¹

Het kabinet streeft naar een duurzame en toekomstbestendige landbouw, glastuinbouw en landgebruik waartoe het diverse maatregelen neemt. Het kabinet heeft recent, in de Kamerbrief van 26 juni jl., een samenhangend pakket van beleidsmaatregelen gepresenteerd dat, naast natuurherstel, stikstofreductie en vergunningverlening, ook gericht is op het reduceren van de broeikasgasemissies uit de landbouw.² Het pakket bevat maatregelen die bijdragen aan zowel de stikstof- als de klimaatopgave, en een maatregel die specifiek gericht is op de klimaatopgave, namelijk de afrekenbare bedrijfsspecifieke emissienormen voor 2035 voor klimaat.

In de brief wordt de bedrijfsspecifieke emissienorm voor klimaat voor de melkveehouderij van 92kg CO₂-equivalenten/fosfaatrecht aangekondigd. De normen voor de pluimvee, kalver- en varkenshouderij volgen in 2027. Door het stellen van bedrijfsspecifieke emissienormen geeft het kabinet duidelijkheid aan ondernemers waar zij aan dienen te voldoen en worden emissies geborgd gereduceerd, aangezien de normen in 2035 afrekenbaar worden. Tevens geeft doelsturing op deze manier ook ruimte aan het vakmanschap van agrarische ondernemers. Het kabinet ondersteunt ondernemers bij het treffen van stal- en managementmaatregelen die nodig zijn om aan de normen te voldoen.

Op verzoek van het kabinet heeft het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) een analyse gemaakt van het maatregelpakket uit de brief van 26 juni jl. Deze reflectie is op 4 september jl. gepubliceerd. Hieruit blijkt dat het PBL een afname van broeikasgasemissies uit de landbouw verwacht van 4 megaton CO₂-equivalenten in 2035, mits komende besluitvorming over de uitwerking van maatregelen overeenkomt met de

• **Directoraat-generaal Natuur en Visserij**

• **Bezoekadres**
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

• **Postadres**
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

• **Overheidsidentificatienr**
00000001858272854000

• T 070 379 8911
(algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

• **Ons kenmerk**

• DGNV / 108277521

• **Uw kenmerk**

• 2026Z09926/2026D23522

¹ Kenmerk 2026Z09926/2026D23522.

² [Kamerbrief 26 juni 2026: Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor land bouw, natuur en stikstof.](#)

PBL-aannames en de uitvoering effectief en volledig plaatsvindt.³ PBL zal in de Klimaat- en Energieverkenning 2027 volledig rapporteren over het klimaateffect van de tot dan toe uitgewerkte stikstofmaatregelen.

**Directoraat-generaal Natuur en
Visserij**

DGNV / 108277521

In het voorjaar 2027 zal het kabinet, indien nodig, meer duidelijkheid geven over in welke mate aanvullend beleid nodig is voor de klimaatopgave richting 2040. Hierbij wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de onderdelen van het maatregelpakket voor Landbouw, Natuur en Stikstof, zoals gepresenteerd door het kabinet op 26 juni. In de glastuinbouw is vooral aanvullend beleid nodig om te zorgen dat de randvoorwaarden om te kunnen verduurzamen op orde zijn. Dit zijn vaak maatregelen die sector overstijgend zijn zoals het beschikbaar krijgen van voldoende elektrisch vermogen en netcapaciteit om te kunnen elektrificeren en het stimuleren en faciliteren van het ontsluiten van duurzame warmtebronnen. Over eventuele aanvullende maatregelen voor de klimaatopgave richting 2040 zal het kabinet in het voorjaar van 2027 besluiten en vervolgens met de Voorjaarsnota 2027 de Tweede Kamer informeren.

Jaimi van Essen
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

³ [Reflectie op 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof' | Planbureau voor de Leefomgeving](#)